

ירושלים, ב' בכסלו, תשס"ה

15 בנובמבר, 2004

חוזר מס' ח-06-2144

(9126.doc)

לכבוד

התאגידים הבנקאיים

הנדון: רואה החשבון המבקר של תאגיד בנקאי

(ניהול בנקאי תקין, הוראה מס' 302)

מבוא

1. ביום 6.2.03 פורסמו תקנות רואי חשבון (ניגוד עניינים ופגיעה באי תלות כתוצאה מעיסוק אחר) (הוראת שעה), התשס"ג-2003 (להלן: "תקנות רואי חשבון").
2. ביום 28.1.03 פרסמה רשות ניירות ערך בארה"ב (SEC) הוראות בדבר אי תלות רואי חשבון: "Strengthening the Commission's Requirements Regarding Auditor Independence".
3. בעקבות הפרסומים, פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 1.6.03 הוראות בדבר ניגוד עניינים ופגיעה באי תלות כתוצאה מעיסוק אחר של רואי חשבון של תאגידים בנקאיים (להלן – "ההוראות"). מטרת ההוראות היא לקבוע לרואי החשבון של התאגידים הבנקאיים בישראל את רמת אי תלות הגבוהה הנדרשת מרואה חשבון של תאגיד בנקאי הכפוף לחוק ניירות ערך בארה"ב (SEC Audit Client).
4. ההוראות מבוססות על:
 - א. תקנות רואי חשבון, ובאות להוסיף על האמור בהן ולקבוע את רמת אי תלות הנדרשת מרואי חשבון המבקרים של תאגידים בנקאיים, על מנת לשמר את הרמה הגבוהה של אי התלות המקובלת בעבודה המקצועית של רואי החשבון של התאגידים הבנקאיים.
 - ב. החלטת רשות ניירות ערך מאוגוסט 1992 בדבר "אי תלות המבקר" קובעת את כללי אי התלות של רואי חשבון של חברות ציבוריות. החלטת הרשות אומצה על ידי המפקח על הבנקים ונכללה כנספח בהוראה זו. ההוראות באות להוסיף על האמור בהחלטת הרשות. יחד עם זאת, בכדי לסייע לרואי החשבון של התאגידים הבנקאיים, נכללו בהוראות חלק מהקביעות של החלטת הרשות.
 - ג. כללי האי תלות של רשות ניירות ערך בארה"ב מיום 21.11.00 – Final Rule: Revision of the Commission's Auditor Independence Requirements, ושל התיקון של הכללים האלה מיום 28.1.03 – Final Rule: Strengthening the Commission's Requirements Regarding

Auditor Independence (להלן: "הוראות ה-SEC"). הוראות ה-SEC מיישמות את ההוראות

של ה-Sarbanes Oxley Act of 2002 בהתייחס לנושא אי תלות רואי החשבון.

5. בכל מקרה שבדברי הסבר, שנכללו בהוראות ה-SEC, קיימת פרשנות, מותר לפעול בהתאם לפרשנות זו, בתנאי שאיננה עומדת בניגוד לכל דין אחר.

6. לאור האמור לעיל ולאחר התייעצות בוועדת הקשר של לשכת רואי חשבון בישראל ובוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, תיקנתי את ההוראה הנ"ל כמפורט להלן:

התיקונים להוראה

7. בסעיף 2 (מבוא):

לאחר המילים "בלתי תלוי" יבוא:

"כמשמעותו בתקנות רואי חשבון (ניגוד עניינים ופגיעה באי תלות כתוצאה מעיסוק אחר) (הוראת שעה), התשס"ג-2003, בהוראות המפקח על הבנקים בדבר ניגוד עניינים ופגיעה באי תלות כתוצאה מעיסוק אחר של רואה חשבון מבקר של תאגיד בנקאי (ראה נספח א) ובהחלטת רשות ניירות ערך לפי סעיף 9ב לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968, שפורסמה באוגוסט 1992. (ראה נספח ב)."

דברי הסבר

- הגדרה של "audit client" לפי הוראות ה-SEC, המקבילה להגדרת "לקוח" לפי ההוראות, רחבה יותר והיא כוללת, בין השאר, גם את החברות הבנות והחברות הכלולות המהותיות של בעל השליטה במבוקר ואת מי שאצלו המבוקר הנו חברה כלולה מהותית. בשלב זה חברות אלו לא נכללו בהוראות בהגדרת "לקוח".

- בהתאם להוראות ה-SEC, האיסור על עיסוקים אחרים, המופיעים בסעיפים 3.5, (7)-(13) להוראות, חל על שירותים שנותן רואה חשבון מבקר ל"audit client". בשלב זה הוחלט להחיל את האיסור רק על השירותים שנותן רואה חשבון מבקר ל"מבוקר".

8. החלטת רשות ניירות ערך, אוגוסט 1992, תסומן "נספח ב" ולפניה יבוא "נספח א – הוראות בדבר ניגוד עניינים ופגיעה באי תלות כתוצאה מעיסוק אחר של רואה חשבון מבקר של תאגיד בנקאי", כמפורט בהוראה.

שונות

9. ההוראות באות להוסיף על כל דין, ואין בהן הקלה לעומת כל דין מחייב אחר.

תחילה

10. א. ההוראות המשלבות בקובץ הוראות ניהול בנקאי תקין הוראה שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 1.6.03, חלות על הביקורת של הדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים משנת 2003 ואילך.

ב. תאגידים בנקאיים ורואי החשבון המבקרים של תאגידים בנקאיים שיעמדו בפני קושי מיוחד בעת היישום של ההוראות יפנו למפקח על הבנקים.

החלטה מראש

11. כדי להימנע ממצב בו יוודע למבוקר רק עם הגשת הדוחות הכספיים שלו, כי בשל העדר אי תלות של רואה חשבון מבקר אין הם בגדר דוחות מבוקרים כדין, מוכן המפקח על הבנקים ליתן החלטה מראש בדבר עמידתו של רואה חשבון מבקר בדרישת אי התלות. החלטה כאמור תינתן על פי פניה לפיקוח על הבנקים, שבה תובאנה כל העובדות הנוגעות לעניין.

הוראות מעבר

12. אי תלותו של רואה חשבון מבקר במבוקר לא תחשב כנפגעת במקרים הבאים:

(א) רואה חשבון מבקר קיבל הלוואה או הפקיד פקדון בלקוח, שהנו תאגיד בנקאי, בתנאי שוק ובמהלך עסקיו הרגיל של הלקוח, והתקיימו כל התנאים הבאים:

(1) הקשרים הכלכליים האלה אינם אסורים מכוח דין אחר;

(2) חוזה העסקה נחתם לפני פרסום ההוראות או הקשר הכלכלי האמור נוצר בדרך של ירושה;

(3) לא נערכו שינויים מהותיים בחוזה העסקה לאחר פרסום ההוראות או לאחר קבלת הירושה.

(ב) רואה חשבון מבקר עסק באחד מהעיסוקים האחרים הכלולים בסעיפים 3.3(ו), 3.3(5), 3.3(7)- (14) להוראות בתקופת הביקורת הראשונה שבה חלות ההוראות או בשנה שקדמה לה, והתקיימו כל התנאים הבאים:

(1) העיסוקים האלה אינם אסורים מכוח דין אחר;

(2) חוזה העסקה נחתם לפני פרסום ההוראות;

(3) לא נערכו שינויים מהותיים בחוזה העסקה לאחר פרסום ההוראות.

(ג) הוצאה מחדש של חוות דעת המבקרים לאחר שרואה חשבון המבקר חדל לשמש בתפקידו זה.

עדכון הקובץ

13. מצ"ב דפי עדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור. להלן הוראות העדכון:

להכניס עמוד

11-18-302 [4] (11/04)

11-499 [1] (11/04)

להוציא עמוד

10-1-302 [3] (11/02)

בכבוד רב,

יואב להמן

המפקח על הבנקים